

Η «ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ» και η ευθύνη των συνειδητών Χριστιανών (Νικόλαος Κόϊος, Συντονιστής Περιεχομένου της Πεμπτουσίας)

[/ Πεμπτουσία](#)

Μία πολύ σημαντική πρωτοβουλία για τα ελληνικά δεδομένα έχει αναλάβει η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, η οποία διενεργεί μία πανελλαδική κοινωνιομετρική έρευνα. Σκοπός της έρευνας αυτής, η οποία διενεργείται μέσα από ένα ερωτηματολόγιο στο διαδίκτυο, είναι η καταγραφή στάσεων και τάσεων της ελληνικής κοινωνίας αναφορικά με την ηθική διάσταση των ζητημάτων που εγείρει η ραγδαία πρόοδος της βιοϊατρικής τεχνολογίας.

Σύμφωνα με την διατύπωση της ανακοίνωσης της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, την οποία υπογράφει η πρόεδρός της κ. Ελένη Ρεθυμνιωτάκη, επίκουρη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών: *«Μια όσο το δυνατόν ακριβέστερη εικόνα των στάσεων αυτών, θα αποτελέσει πολύτιμο οδηγό για την ανάπτυξη δράσεων της Επιτροπής μας, αλλά και για την ευρύτερη καλλιέργεια του σχετικού προβληματισμού στη χώρα μας. Πεποίθησή μας είναι ότι ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης κρίσιμων διλημμάτων στα ευαίσθητα θέματα της Βιοηθικής, είναι η ελεύθερη έκφραση των διαφορετικών απόψεων. Σας καλούμε λοιπόν να αφιερώσετε λίγο από τον χρόνο σας και να συμβάλετε στην έρευνά μας απαντώντας - ανώνυμα φυσικά- στις ερωτήσεις που βλέπετε.»*

Η Πεμπτουσία από την πρώτη στιγμή της λειτουργίας της έχει αναδείξει την Βιοηθική ως ένα από τα πρώτα πεδία του ενδιαφέροντός της έχοντα πραγματοποιήσει έως σήμερα περισσότερες από 300 δημοσιεύσεις και συνεντεύξεις και τέσσερα ηλεκτρονικά ανάλεκτα στο εν λόγω πεδίο. Ιδιαίτερο βαρύτητα έχει δώσει η Πεμπτουσία στον διάλογο βιοηθικής και θρησκείας και ιδιαίτερα της Ορθόδοξης Θεολογίας. Έχοντας βαθιά την πεποίθηση ότι η Εκκλησία και η Χριστιανική Πίστη αποτελούν για την Ελληνική κοινωνία βασικούς πυλώνες διαμόρφωσης της ηθικής συνείδησης και των ηθικών επιλογών, η Πεμπτουσία προσέγγισε με νηφαλιότητα τα βιοηθικά ζητήματα απευθυνόμενη πάντοτε σε

ειδικούς και διακεκριμένους επιστήμονες ώστε να παρέχει στους αναγνώστες της την εγκυρότερη δυνατή ενημέρωση. Δεν είναι λίγες οι φορές που η συντακτική της ομάδα δέχθηκε ηλεκτρονικά μηνύματα με ερωτήματα σχετιζόμενα με βιοηθικά ζητήματα προσωπικών επιλογών, ιδιαίτερα στα πεδία της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, των μεταμοσχεύσεων, της προγεννητικής και προεμφυτευτικής διάγνωσης, αλλά και σε άλλα περισσότερο εξειδικευμένα.

Με βάση όλα τα παραπάνω πιστεύουμε ότι πρωτοβουλίες όπως αυτές της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής πρέπει να τύχουν της μέγιστης δυνατής υποστήριξης από κάθε εμπλεκόμενο στον Βιοηθικό Διάλογο, ειδικό ή μη. Ζούμε όλοι στην κοινωνία της πληροφορίας και του ψηφιακού οικοσυστήματος το οποία κατηγορείται για ορισμένα αρνητικά, του πιστώνονται όμως και περισσότερα θετικά. Η δυνατότητα έκφρασης των απόψεων ιδιαίτερα σε τόσο φλέγοντα ζητήματα όπως τα βιοηθικά αφορά όλα τα μέλη της κοινωνίας ανεξαιρέτως.

Εμείς ως Πεμπτουσία απευθύνουμε την πρόσκληση σε ολόκληρη την κοινωνία, αλλά ιδιαίτερα στα συνειδητά μέλη της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος εδώ και πολλά χρόνια προσέλαβε τον βιοηθικό προβληματισμό και τον ανέδειξε σε πρωταρχικό θεολογικό και ποιμαντικό της μέλημα. Επί Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου συστάθηκε η Ειδική Συνοδική Επιτροπή με Πρόεδρο τον Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικόλαο και μέλη διακεκριμένους επιστήμονες, πανεπιστημιακούς δασκάλους από όλο τον χώρο του επιστητού, που εμπλέκεται στον βιοηθικό προβληματισμό. Αποτέλεσμα των εργασιών της επιτροπής αυτής είναι τα Συνοδικά Κείμενα – Θέσεις για τα βιοηθικά ζητήματα τις οποίες κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει στην ιστοσελίδα: <http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/bioethics/bioethics.htm>

Ιδιαίτερη αξία έχουν οι βασικές θέσεις για τις μεταμοσχεύσεις, την ευθανασία και την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή οι οποίες έχουν μεταφρασθεί και σε ξένες γλώσσες και έχουν εκδοθεί από το Κέντρο Βιοϊατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας.

Στον εκκλησιαστικό χώρο πολλές φορές ευδοκιμεί μία ιδιαίτερα επικριτική στάση απέναντι στις πρακτικές της πολιτείας ή διαφόρων άλλων κέντρων διαμόρφωσης πολιτικών αποφάσεων για σημαντικά ζητήματα, όπως τα βιοηθικά. Η στάση αυτή εάν παραμείνει μόνον επικριτική αποβαίνει άγονη και συντηρεί ένα κλίμα συνεχούς μεμψιμοιρίας. Ο συνειδητός χριστιανός είναι και συνειδητό μέλος ης κοινωνίας και υπεύθυνος πολίτης. Αυτό σημαίνει ότι με τρόπο νηφάλιο και ειρηνικό εκφράζει την άποψή του και την απόφασή του όταν δίδεται η ευκαιρία. Αλλά η ειρηνική, νηφάλια και σοβαρή στάση είναι συνάρτηση της παιδείας και της έγκυρης ενημέρωσης. Πόσοι αλήθεια, οι οποίοι θεωρούν τον εαυτό τους συνειδητό χριστιανό, ή ακόμη και κληρικοί, μπήκαν στον κόπο να μελετήσουν έστω και ένα κείμενο της

Συνοδικής Επιτροπής Βιοηθικής; Ή πόσοι έχουν αναζητήσει τα έργα και τις θέσεις των ορθοδόξων βιοηθικολόγων, τα οποία εδώ και χρόνια είναι αναγνωρισμένα στην παγκόσμια επιστημονική βιβλιογραφία; Η ειλικρινής απάντηση θα ήταν μάλλον όχι και τόσο κολακευτική.

Δεν πρέπει να παραλείψουμε και τις θέσεις της πρόσφατης Πανορθόδοξης Συνόδου της Κρήτης τις οποίες αυτές τις ημέρες η Πεμπτουσία τις παρουσιάζει διά της γραφίδος του Αναπληρωτή Καθηγητή Χριστιανικής Ηθικής και Βιοηθικής του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ κ. Μιλτιάδη Βάντσου.

Η παρούσα προσπάθεια της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής δεν αντλεί σπουδαιότητα μόνον από το γεγονός της κοινωνιομετρικής έρευνας μόνον. Τα ερωτήματα που απευθύνει ήδη από την αρχή αφορούν την έκφραση της θρησκευτικής συνείδησης. Στο σημείο αυτό, ασκώντας μία καλόπιστη κριτική, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μειώνει την σημασία του εγχειρήματος, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα ερωτήματα που αφορούν μεταφυσικές και θρησκευτικές απόψεις είναι διατυπωμένα με έναν τρόπο αρκετά γενικευτικό, χωρίς να αφήνουν περιθώρια επεξήγησης της στάσης ή ακόμη και διαφοροποίησης. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν και δεν πρέπει να απαντηθούν. Το αντίθετο!

Από την στιγμή που η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής διεξάγει μία έρευνα πανελλήνιας εμβέλειας θα πρέπει κάθε συνειδητός πολίτης να εκφράσει την άποψή του. Ακόμη περισσότερο, δίνεται μία μοναδική δυνατότητα στα μέλη της Εκκλησίας να εκφράσουν την δική τους άποψη ώστε να προσμετρηθεί στην διαμόρφωση των πολιτικών αποφάσεων σε επόμενο επίπεδο.

Εκείνο βέβαια που προσδίδει κύρος και βαρύτητα στην άποψη είναι το κίνητρο. Η ιδεοληπτική έως φονταμενταλισμού πολλές φορές στάση είναι από άγωνα έως επικίνδυνη. Από την άλλη πλευρά η πλήρης εκκοσμιευμένη στάση με το προσωπίο του δήθεν προοδευτισμού «θολώνει τα νερά» και παραποιεί την αλήθεια.

Στην προκείμενη περίπτωση αυτό που χρειάζεται είναι εγρήγορση σε συνδυασμό με μελέτη και έγκυρη ενημέρωση.

Το ερωτηματολόγιο της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής μπορείτε να το βρείτε [εδώ](#).

Εκτός από τις ερωτήσεις για τα ζητήματα βιοηθικής υπάρχουν και κάποιες που αφορούν δημογραφικά στοιχεία και είναι απαραίτητες για τη μεγαλύτερη δυνατή αντιπροσωπευτικότητα του στατιστικού δείγματος.

Ιδού νυν καιρός λοιπόν!

Νικόλαος Κόϊος

Συντονιστής Περιεχομένου της Πemptουσίας

**Επίκουρος Καθηγητής Χριστιανικής Ηθικής και Βιοηθικής στην Ανώτατη
Εκκλησιαστική Ακαδημία της Θεσσαλονίκης**